

07.02.2023

Asia/17

§ 74

Kaupunkiympäristölautakunnan vastaus valtuutettu Aino Tuomisen valtuustoaloitteeseen koskien polttomoottorien rajoittamista Helsingin keskustan alueella

HEL 2022-008067 T 00 00 03

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta katsoi valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Suvi Haaparanta, ympäristötarkastaja, puhelin: 310 32061
suvi.haaparanta(a)hel.fi

Liitteet

1 valtuustoaloite 15.6.22 Tuominen Aino polttomoottoriajoneuvojen rajoittaminen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Aloitteen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Aloitteessa toivotaan, että Helsinki selvittäisi mahdollisuutta rajoittaa polttomoottoriajoneuvoilla liikkumista keskustan alueella siirtymäajan puitteissa. Helsingin kaupunkistrategiassa 2021 - 2025 linjataan, että kaupungin tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030, nollata päästöt vuoteen 2040 mennessä ja olla hiileneutraali sen jälkeen. Syksyllä 2022 kaupunginhallitus hyväksyi päivitetyn Hiileneutraali Helsinki - päästövähennysohjelman, jonka mukaisesti liikenteen päästöjä tulee vähentää vuoteen 2030 mennessä 69 % vuoden 2005 tasosta. Kevääl-

lä 2022 teetetyn selvityksen mukaan aiemmin tunnistetut jo toteutettavat toimenpiteet eivät kuitenkaan riitä hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseen liikenteen osalta. Osana päivitettyä päästövähennysohjelmaa hyväksyttiin toimenpide, jonka mukaisesti kaupunkiympäristön toimiala laatii selvityksen kaupungin käytössä olevista vaikuttavimmista lisäisistä liikenteen päästövähennyskeinoista vuodelle 2030 asetetun tavoitteen saavuttamiseksi.

Päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi tullaan tarvitsemaan laaja valikoima sekä ajoneuvojen käyttövoimamuutokseen että suoritteen vähenemiseen vaikuttavia toimia. Osana selvitystä tarkastellaan parhaillaan myös nollapäästövyöhykkeen asettamisen vaikutuksia ilmastopäästöihin. Nollapäästövyöhyke tarkoittaisi käytännössä sitä, että polttomoottoriajoneuvoilla ajoa rajoitettaisiin tietyllä alueella. Selvityksessä tarkastellaan erilaisia toteutusmahdollisuuksia sekä toteutettavuutta esimerkiksi lainsäädännön näkökulmasta. Esiselvitys nollapäästövyöhykkeen ilmastopäästövaikutuksista valmistuu kevään 2023 aikana, ja se tuodaan päätöksentekoon osana muuta liikenteen päästövähennysten keinovalikoimaa.

Polttomoottoriajoneuvojen rajoittaminen vähentäisi ilmastopäästöjen lisäksi jonkin verran myös terveydelle haitallisia ilmansaaste- ja melupäästöjä. Ilmanlaatu- ja meluhaittojen vähentäminen vaatii kuitenkin myös muita toimenpiteitä ja muun muassa ajoneuvoliikenteen suoritteen vähentämistä. Uusien ilmansuojelusuunnitelman ja meluntorjunnan toimenpidesuunnitelman yhteisvalmistelu on juuri käynnistymässä ja niiden on tarkoitus valmistua kesäksi 2024.

Helsingin ilmanlaatu on parantunut viimeisten vuosikymmenien aikana ja on kansainvälisesti vertaillen melko hyvä. Maailman terveysjärjestö WHO:n uudet terveysperusteiset ohjearvot ylittyvät kuitenkin laajasti myös Helsingissä useiden ilmansaasteiden osalta. EU:n komissio julkaisi lokakuussa 2022 ilmanlaatudirektiiviehdotuksen, jonka mukaan sitovat ilmansaasteiden raja-arvot kiristyisivät huomattavasti vuonna 2030, jolloin niiden alittaminen olisi haastavaa.

Liikenteen pakokaasupäästöt ovat vähentyneet ajoneuvotekniikan edistymisen sekä sähköistymisen ansiosta, ja vähenevät tulevaisuudessa lisää. Hengitettävien hiukkasten pitoisuudet eivät kuitenkaan pienene polttomoottoriajoneuvojen vähentyessä, vaan renkaiden nostattama ja erityisesti nastarenkaiden rouhima katupöly säilyy yhä haasteena.

Sähköautot ovat hiljaisia matalilla ajonopeuksilla, kuten esimerkiksi kantakaupungin alueella. Ajonopeuden kasvaessa vaikutus vähenee, sillä noin 30 km/h nopeudesta lähtien rengasmelu muuttuu merkittävimmäksi melulähteeksi. Myös esimerkiksi valo-ohjattujen risteysten

läheisyydessä, joissa polttomoottoriautojen kiihdytys tuottaa paljon moottorimelua, voi muutos olla positiivinen. Uudemmissa sähköautoissa on keinotekoinen ääni alle 20 kilometrin tuntinopeudessa ja peruutettaessa, eikä sitä voi jatkossa kytkeä pois päältä. Sähköautojen keinoäänien äänitaso on kuitenkin alhaisempi kuin polttomoottoriauton.

Ilmasto-, ilmanlaatu- ja meluvaikutusten lisäksi polttomoottoriautojen rajoittamisella olisi merkittäviä vaikutuksia myös liikennejärjestelmän näkökulmasta. Vaikutusten laajuus ja tarvittavan siirtymäajan pituus riippuvat tarkasteltavan vyöhykkeen laajuudesta. Siirtymäaika on tarpeen, jotta rajoitusalueella autoa käyttävillä ihmisillä ja yrityksillä on mahdollisuus ennakoida muutoksia ja sopeutua niihin. Jakeluliikenteen osalta nollapäästövyöhyke tarkoittaisi sekä merkittävää nollapäästöisten ajoneuvojen lisäämistä että todennäköisesti myös logistiikan toteutustavan muuttamista. Pitkä siirtymäaika tarkoittaa tarvetta pitkäjänteiselle ja ennakoivalle päätöksenteolle ja suunnittelulle, kuten monissa Euroopan maissa on jo tehty.

Valtuustoaloite

Valtuutettu Aino Tuominen on tehnyt 15.6.2022 seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen: Polttomoottorien rajoittaminen Helsingin keskustan alueella

”EU:ssa on menossa merkittävä muutos. Monet kaupungit ovat jo rajoittaneet tai suunnittelevat polttomoottorien käytön rajoittamista kaupunkialueella. Syynä ilmanlaadun ja kaupungin viihtyisyyden parantaminen. Tätä kannattaa selvittää myös Helsingissä. Polttomoottorien rajoittaminen Helsingin keskustan alueella ratkaisisi kolme merkittävää kaupunkia vaivaavaa ongelmaa samalla kertaa:

- 1) Liikenteen ilmastopäästöt vähenisivät
- 2) Melun määrä keskustassa vähenesi
- 3) Keskustan terveyttä vaarantavat ilmanlaatuongelmat helpottaisivat merkittävästi

Polttomoottorit tuottavat kaupunki-ilmaan erityisen haitallisia pienhiukkasia, joita syntyy palamisreaktioissa. THL mukaan pienhiukkaspäästöt aiheuttavat Suomessa noin 1800 ennen aikaista kuolemaa ja lievempien haittojen määrä on moninkertainen. Ongelmat keskittyvät erityisesti kaupunkialueille. Niinä päivinä, kun kaupungin ilmanlaatu on huono, näkyy se myös sairaaloiden ensiavussa kasvaneina määrinä hengitysvaikeuksista ja sydänoireista kärsivinä potilaina. Haitoista kärsivät erityiset lapset ja vanhuksset.

Melu on usein mainittu kaupunkien keskustoihin liittyvä negatiivinen asia. Pääosin melu on peräisin liikenteestä. Melu aiheuttaa myös merkittäviä terveyshaittoja, sillä se nostaa stressitasoa. Lapsilla pitkäaikainen meluallistus voi johtaa häiriöihin mm. kielellisessä kehityksessä, oppimisessa ja muistissa. Polttomoottorit tuottavat enemmän melua kuin sähkömoottorit, joten myös melun vähentäminen on hyvä syy rajoittaa polttomoottorien määrää keskustassa.

Hiilineutraali Helsinki tavoitteita koskevan tuoreen selvityksen laskelmat osoittavat, että nykyisillä toimenpiteillä liikenteen päästöt vähenevät tavoitteeksi asetetun 69 prosentin sijaan vain 39 prosenttia, eikä vuodelle 2030 asetettua tavoitetta saavuteta nykyisillä toimenpiteillä edes vuonna 2040. Laskelmassa on otettu huomioon kaupungin ilmastotavoitteisiin pyrkivät toimet, kuten kaupunkirakenteen tiivistäminen ja raideliikenteen kehittäminen. Lisäksi laskelmassa on huomioitu sähköautojen osuuden kasvu valtakunnallisten ennusteiden mukaisesti. Vaikka päästöt vähenevätkin merkittävästi, tehdyt päätökset eivät laskelman mukaan ehdi vaikuttaa riittävästi vuoteen 2030 mennessä. Tarvitaan siis merkittäviä uusia toimia, jotta liikenteen päästöt saadaan laskuun suunnitelman mukaisesti. Polttomoottorien käytön rajoittaminen keskustassa vauhdittaisi siirtymää kestäviin kulkumuotoihin.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Helsinki selvittäisi mahdollisuutta rajoittaa polttomoottoriajoneuvoilla liikkumista Helsingin keskustan alueella siirtymäajan puitteissa.”

Toimivalta

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallituksen on osoitettava aloite vastattavaksi sille lautakunnalle tai johtokunnalle, jonka toimivaltaan tai jonka alaisen viranomaisen toimivaltaan aloitteessa esitetty toimenpide kuuluu.

Aloitteessa esitetty toimenpide kuuluu kaupunkiympäristölautakunnan tai sen alaisen viranomaisen toimivaltaan.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Suvi Haaparanta, ympäristötarkastaja, puhelin: 310 32061
suvi.haaparanta(a)hel.fi

Liitteet

1 valtuustoaloite 15.6.22 Tuominen Aino polttomoottoriajoneuvojen rajoittaminen

07.02.2023

Asia/17

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Aloitteen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano